

Näiden lukujen jälkeen päättyy osa 4 ja tämän jälkeen alkaa viimeinen osio. Suluissa olevat jälleen kursivoituja kohtia. * 26. Luku Jaakko käänsi katseensa Juhaan ja katsoi tätä jäätävästi. Juha katsoi heitä tyhjillä, verentahrimilla silmäkuopillaan ja virnuili kammottavasti. Suussa oli samanlaisia ammottavia aukkoja kuin Sinilläkin ja huulet olivat kuivuneessa veressä. "Arvostan äiteitä huomattavasti enemmän ko sinuu, mutta se ei oo kyl vielä kovin paljo sanottu. Arvostan kuiteski torakoitaki enemmän", Jaakko ärähti. Sini viittasi Mattia olemaan hiljaa. Tytön ei olisi tarvinnut tehdä sitä, Matti ymmärsi, että olisi erittäin epäviisasta avata suunsa Juhan lähetyvillä. Matti tiesi olleensa jo kyllin varomaton. "Ah, koskettavaa. Sinä se aina osaat piristää minuu, pikkuveli. Onkoha mittään kaunihimpaa ko veljesrakkaus? Sääli, että päädyit tänne neitsyenä, mut muista että ainaki annoin sulle mahdollisuuden." "Mieluummin neitsyenä ko raiskaajana." "Sinihän oikein kerjäs sitä. Ja tykkäs se kummiskin. Täytyy kyl sanoo, et sinä Matti oot ihan oikeessa - ei sen takii kannata kuolla, ettei huora haluu tunnustaa tosiasioita." Juhan sanoja seurasi jäätävä hiljaisuus. Sini vaihtoi paljonpuhuvan katseen Jaakon kanssa, molemmat kirosivat äänettömästi. Mitä ihmettä me nyt teemme, tyttö kysyi katseellaan ja Jaakko vastasi siihen neuvottomana. He neuvottelivat kiivaasti ilman sanoja, pelkillä silmillään ja eleillään. Juha ei tuntunut kiinnittävän huomiota hiljaisuuteen. "Mitäs pahuutta sinä Matti oot tehny ko tänne päädyit?" Juha ei katsonut Mattiin sanoessaan ne sanat, vaan tuijotti jonnekin takariviin tyhjillä kuopillaan, "Minä aina jotenkin luulin, et sinä oot meistä se kunnollinen. Hei nyt tiän, touhusit varmaan Sinin ruumiin kanssa vai mitä? Olikos kylmää kyytiä? Kerro nyt, ei me tuomita. Kaikkihan me täällä syntisiä ollaan." Matti katsoi Jaakkoon epätietoisena. Matti ei ymmärtänyt mitä Juha tarkoitti ja yritti kysyä sitä Jaakolta ilman sanoja. Jaakko viittoili Mattia kärsimättömästi olemaan vaiti ja muodosti huulillaan sanat: "turpa kiinni perkele". Sini veti sormen kaulansa yli eleellä, joka ei jättänyt mitään epäselväksi. "Ookko kenties ollu liian pitkään urkujen lähellä, ko jo harhoja kuulet? Ei Matti oo täällä, eikä toivottavasti koskaan tuukaan tänne", Jaakko sanoi kylmästi. Juha näytti hämmentyvän hetkeksi. Miehen ilmeestä ei pystynyt päättelemään uskoiko tämä Jaakon sanoja vai ei ja pelko kuristi kaikkien kurkkua. Hetken Juha oli hiljaa, sitten mies vain hymähti ja kohautti olkiaan. "Muista, et minä oon ollut täällä kauemmin ko sinä, pikkuveli. Kai sitä vähemmästäkin ruppee harhoja kuuleen ko yöstä toiseen joutuu syntejään tunnustumaan ja tätä samaa perkeleen virttä veisaamaan." "Pienikin hetki sun seuraas on paljon pahempi rangaistus ko ikuisuus tässä kirotsussa messussa. Oon kyllä helvetin iloinen että tapoin sut. Sait tasan mitä kerjäsitkin." Juha hymyili ivallisesti. "Sinä todella yllätit mut kyllä, pikkuveli. Susta sittenkin kaikkien odotusten vastaisesti tuli yllättävän hyvä teurastaja. Kerrohan ammattimielipitees, pikkuveli - onko sillä tappamisella loppujen lopuks eroa? Eikös se ruho oo yhtä helppo pilkkoa, oli se sitte lehmän tai veljen? Kyllä me teurastajat tiedetään miten häilyvä se raja voi olla, vai mitä?" "Oot oikeessa, eihän sillä oo eroa", Jaakko sanoi irvistäen, "Elukka ko elukka." Juha nauroi taas pilkallista nauruaan. "Samanlainen elukka oot kuule ihtekin, myö ollaan ihan samaa lihaa ja verta jos et oo huomannu. Täytyy kyl nostaa sulle hattuu. Tiesin kyl, et halusit surmata mut - en vaan ois arvannu, et sulla ois sisuu siihen." "Elämä tosiaanki yllättää joskus vai mitä?" "Todellaki, ny ko asian otit puheeks. Etpä varmaan ois ihtekään arvannu, että susta tulis viel setä, vaikkaki kuolemas jälkeen. Onneks olkoon kuiteski." Matti vilkaisi Siniä ja tajusi vasta nyt, mitä verisessä käärössä oli. Matti värähti, hänelle tuli jäätävä olo. Sini näki Mattin katseen ja irvisti paljonpuhuvasti. "Se oli kyl periny isänsä ulkonäön, oli nimittäin ruma ko perkele", Sini sähähti myrkkyyä tihkuvalla äänellä. Juha hymähti. "Elähän ny tuomitse kultaseni, ei myö kaikki voija olla yhtä kauniita ko sinä. Eikä se ollu mikkään syy puukottaa sitä. Jos kaikki puukottais lapsensa siks, et ne on rumii, ei maailmassa ois paljonkaa enää ihmisii jäljellä." "Painu

helvettiin”, Jaakko sähähti. ”Mutta rakas pikkuveli, myöhän ollaan siellä jo. Vai mitähän muuta ikuisesti kestävä messu mielestä on? Mulle ei ainaskaan heti tuu mieleen mittään, mikä muistuttaisi enemmän helvettiä. Vaihtasivat ees välillä virttä, perkele. Ei se pano ollu kyl tän arvosta - ei millään pahalla, Sini. Oot silti edelleen suosikkinarttuni.” ”Sinä nyt et naista muuten saakaan ko pakottamalla”, Jaakko murahti. ”Samat sanat, pikkuveli. Likan pitäis olla sekä sokea, että epätoivoinen, et suostuis sun kanssa oleen ja tiiät sen itteki.” ”Ja sokeen ja epätoivosenkin likan ensimmäinen valinta ois olla ite perkeleen porttona ennemmin ko siun kanssa”, Sini sähähti. Juha käveli Sinin ääntä kohti ja kosketti tytön kasvoja. ”Kultaseni, minä oon kuiteskin lapses isä.” Sini katsoi miestä inhoten. Ennen kuin kukaan ehti tehdä mitään, Juha kietoi käsivartensa Sinin ympärille ja veti tämän itseään vasten vaativasti. Sini riuhtaisi itsensä vihaisesti irti ja sysäsi miehen nopealla ja rajulla liikkeellä kauemmaksi niin, että verinen kääro jäi tämän käsiin. Juha törmäsi kivisen penkin selkämykseen. Sini suoristautui uhmakkaasti, tytön silmissä oli jonkinlaista petomaista raivoa. Sini puristi kädessään pientä veistään, osoitti sillä uhkaavasti Juhaa. Irvistys vääristi sinertävät kasvat. ”Uskallaki tulla lähemmäs ni leikkaan kieles irti!” Juha nauroi yllättyneenä ja avoimen huvittuneena. ”Senko näkis.” Juha katseli kääroä tyhjillä silmäkuopillaan, siirsi hieman verentahrimaa kangasta ja silitti verisen tyttövauvan ruumiin päätä. ”Siitä olis varmasti tullut nätti tyttö niin ko sustaki”, Juha sanoi kuulostaen oudon haikealta, aivan kuin olisi kokonaan unohtanut ivallisuutensa. ”Senkus pidät hyvänäs äpäräs”, Sini ärähti, ”Eipähän tartte sitäkään enää kanniskella.” Juha laski vauvan ruumiin penkille ja astui taas askeleen lähemmäksi Siniä. Jaakko astui heidän väliinsä silmät raivoa leimuten. ”Pysy erossa hänestä!” ”Tai sinä teet mitä? Et sinä enää minuu voi tappaa, pikkusisko.” Jaakko yritti työntää Juhaa kauemmaksi. Juha tarttui lujasti veljensä ranteisiin ja virnisti pilkallisesti kun tämä yritti riuhtoa itseään irti. ”Sinä oot ihan yhtä heikko ko ennenki, pikkusisko.” Juha työnsi Jaakkoa rajusti. Jaakko kaatui sikiöasentoon kiviselle lattialle. Jaakko ei varsinaisesti tuntenut kipua lyödessään päänsä, vain epämiellyttävän tunteen aivan kuin olisi yrittänyt niellä oksennusta. Yrittäessään nousta Jaakko ei kyennyt heti tarkentamaan katsettaan, tunsu ruumiinsa tärisevän kun yritti liikkua. Jaakko ei ehtinyt edes kunnolla kohottaa päätänsä, kun Juha painoi huulensa Sinin huulille ja pakotti tytön rajuun suudelmaan. Matti ehti astua askeleen heitä kohti. Jaakko tarttui Mattia nilkasta niin lujalla otteella kuin kykeni. Matti kohtasi Jaakon varoittavan katseen, näki ystävänsä pudistavan kiivaasti päätänsä, mutta ei välittänyt, halusi vain murskata Juhan kallon seurauksista välittämättä. Matti riuhtaisi itsensä irti, mutta pysähtyi kuin seinään. Sini ei tarvinnut hänen apuaan. Sini tarttui Juhaa kurkusta kiinni niin rajusti, että onnistui todennäköisesti murskaamaan miehen henkitorven ja iski veitsen tämän vatsaan. Haava näytti märkivältä, siitä roikkui epämiellyttävästi ihonriekaleita ja veri hyytyi ällöttäväksi möykyiksi sen ympärille. Juhan kurkusta kuului jonkinlainen karhea korahdus. Sini laittoi veitsen takaisin vyölleen. Matti ei osannut kuin tuijottaa typertyneenä, kun Sini työnsi Juhan rajusti kivistä penkkiä vasten ja löi miehen takaraivon siihen niin lujaa kuin jaksoi. Kuului kova kolahdus ja sitä seurasi ruma rusahdus kun Juhan kallo murskautui. Miehen koko takaraivo oli ällöttävien, hyytyneiden veripaakkujen ja luunsirujen peitossa. Taas toisten vainajien katseet kiinnittyivät heihin ja jotkut alkoivat hurrata spontaanisti. ”Illan eka tappelu! Vihdoinkin toimintaa!” Huudettiin joka puolelta. ”Viinilasi likoon likan puolesta!” Turpeakasvoinen vainaja huusi. Sini irrotti otteensa Juhasta ja irsti inhoavasti, pyyhki verentahrimat kätensä kiivailla eleillä mekkoonsa, jättäen siihen veriset kädenjälkensä. Kirkon täytti melkoinen meteli, kun vainajat alkoivat kovaan ääneen lyödä vetoa tappelun voittajasta. Likoon pistettiin kaikkea mahdollista käyttötavaraa, mitä heillä sattui olemaan mukanaan, vaatteita, solkia ja kaikkea irtaimistoa mitä kirkossa oli. ”Yksi hitusen mädäntynyt sormi likan

puolesta!” Joku huusi kirkon perältä. ”Ei kelpaa! Ei kukaan halua sinun sormiasi!” Huusi toinen. Sini vilkaisi huolissaan Mattia ja kirosi raskaasti. ”Pitäkää ny saatana huoli omista asioistanne! Ei tää mikään taverna oo. Myö ollaan kirkossa, perkele!” Sini huusi metelin yli, onnistuen vaientamaan suurimman osan vainajista, huudot muuttuivat vaivaantuneeksi puheensorinaksi. Sini kohtasi papin katseen, joka oli silkkaa tulta ja tulikiveä, yritti hymyillä pahoittelevasti siinä täysin kuitenkaan onnistumatta. ”Pahoittelen keskeytystä. Jatka ihmeessä, jätkin aika jännään kohtaan. Ei kun siis... Äh, ei mitään.” Pappi jatkoi saarnaansa ja vainajat syventyivät olkiaan kohautellen ja itsekseen mutisten jälleen omiin asioihinsa. Juha oli jäänyt vähintäänkin irvokkaaseen asentoon kirkon penkkiä vasten, pää retkahtaneena taaksepäin luonnottomaan asentoon. Sikäli kuin miehen ilmeestä pystyi mitään päättelemään, tämä oli vähintäänkin yllätynyt hyökkäyksen rajuudesta. Hitaasti Juha kampesi itsensä suoraksi, niksautti päänsä takaisin normaaliin asentoon ja kosketti takaraivoaan. ”Murskasit kalloni, saatanan huora”, Juha ärähti, mutta äänestä kuului jonkinlainen vastentahtoinen kunnioitus. ”No voi hellanlettas sentään - niinpä taisin tosiaan tehdä.” Juhan hämmennys ei kestänyt kauaa. Mies tarttui Siniä kurkusta ja löi lujaa kasvoihin niin että tytön pää retkahti taaksepäin. Sini nauroi käheää, pilkallista naurua. ”Etkö ton parempaan pysty?” Sini survaisi kyynänpäänsä Juhan kasvoihin niin lujaa, että mies putosi polvilleen ja nenä murtui. ”Tuu kokeileen, perkele. Vai uskallakko vaan sidottuihin naisiin koskee? Haluukko tietää miltä tuntuu hävitä likalle rehellisessä tappelussa? Antaa tulla vaan saatanan paskiainen jos kantti kestää!” Sini repi Juhan rajusti ylös kauluksista ja tuijotti rävähtämättä miehen tyhjiin silmäkuoppiin. Juha tarttui taas Siniä kurkusta. ”Onnistuit kerran yllättämään, huora. Sitä ei tapahdu toiste, siitä voit olla varma!” Sini potkaisi Juhalta jalat alta ja tuhahti ikään kuin koko tilanne olisi ollut vain kyllästyttävä. ”Et sie minuu pelota, etkä oo koskaan pelottanu. Sen sijaan sie oot aina pelänny minuu, siitä asti ko olin pikkulikka. Iso vahva mies joka pelkää pikkulikkaa kirveen kanssa... Kuinka säälittävää se on? Tee siis pahimpas, jos uskallat – et sie kuitenkaan enää voi tehdä mitään pahempaa mitä oot jo tehny.” Sini tuijotti lattialla makaavaa Juhaa silmissään syvää halveksuntaa. Juha nousi ylös ja irvisti. ”Voit toki uskotella tota itelles vaikka lopun ikuisuuttas, huora. Mutta totuus on, että osa susta tulee aika kuuluun minulle. Ja tiiät sen itteki”, Juha otti tyttövaivan ruumiin penkiltä ja sysäsi sen Sinille virnistäen ivallisesti, ”Että onneks olkoon vaan, äiti.” Sini vastasi katseeseen kylmän halveksivasti. ”Tappaisin äpäräs koska tahansa uuestaanki vaikka viettäisin siitä hyvästä täällä tuhat ikuisuutta. Voin kertoa, et se oli joka helvetin sekunnin arvosta. Harmi vaan et sen pysty tappamaan vaan kerran”, Sini sysäsi lapsen takaisin Juhan syliin, ”Vietäki perkele ikuisuutes pois silmistäni äpäräs kanssa tai kiskon kieles irti paljain käsin ja syötän sen siulle.” ”Sitä samaa sulle, huora”, Juha sähähti, mutta hänen äänessään ei ollut voimaa eikä vakuuttavuutta. ”Sen ko näkis. Onneks meil on ikuisuus aikaa kokeilla sitä. Ootan innolla, millon uskallat tulla kokeilemaan uudestaan, hakkaan siut ilomielin koska tahansa.” Mitään vastaamatta Juha perääntyi pois rivistä, mulkoili heitä hetken ja katosi jonnekin heidän taakseen. 27. Luku Juhan mentyä Sini meni Jaakon luokse. Jaakko istui lattialla ja tuijotti Siniä typertyneenä. Sini auttoi miehen ylös ja katsoi häntä rypistäen kulmiaan huolestuneesti. ”Ookko kunnossa?” Jaakko nyökkäsi kykenemättä sanomaan sanaakaan. Matti tiesi tasan tarkkaan miltä hänestä tuntui. Sinin raaka hyökkäys oli lyönyt heidät molemmat ällikällä, kumpikaan ei oikein tiennyt miten olisi siihen suhtautunut. ”Anteeks toi mellakka”, Sini mutisi vaivaantuneena, ”En aatellu et ne tolleen villiintys. Se oli tyhmää.” Matti naurahti. ”Oli se sen arvosta.” Sini katsoi häntä pahasti. ”Eikä ollu, se oli varomatonta ja tyhmää. Meillä ei oo varaa tommosiin virheisiin. Menetin vaan vähän malttini...” ”Sinä oot kyl ihan uskomaton likka. Missä sinä oot oppinu lyömään noin?” Jaakon äänestä kuului hämmennyksen sekainen ihailu. Sini

hymähti ja kohautti olkiaan. ”Se tuli aika vaistonvarasesti. Ei se ny oo tässä olennaista.” ”Se nimenomaan on olennaista. Olispa mullaki tollaset vaistot.” Sini katsoi Jaakkoa pitkältä tuntuvan ajan silmiin tutkimattomalla ilmeellä. Jaakko kiusaantui Sinin tuijotuksesta ja painoi katseensa alas. Sini huokaisi turhautuneesti, astui askeleen lähemmäksi Jaakkoa ja nosti miehen katseen hellästi lattiasta, pakottaen tämän katsomaan itseään silmiin. ”Sie oot kyl yks helvetin typerys. Perkeleen alotekyvyytön hölmö.” Täysin varoittamatta Sini veti Jaakon lähelleen ja suuteli häntä hellästi. Jaakko tuijotti Siniä hämmentyneenä, ujona ja osaamatta tehdä ensin mitään. Lopulta mies kuitenkin teki niin kuin hänen vaistonsa käski - kuten se oli aina käskenyt - vastasi suudelmaan ensin hellästi, sitten vaativammin. Sini kosketti Jaakon kaulaa, käsi osui hirttoköyteen. Kylmät huulet kohtasivat toisensa, kädet löysivät vartaloiden kaaret ja he painautuivat tiukemmin toisiaan vasten, intohimoisesti kuin elävät. He maistoivat kalman kylmyyden ja homeen toistensa huulilla, suutelivat niin rajusti että purivat huulensa rikki, repivät toistensa hiuksia hurjassa kiihkossaan. Siinä hetkessä kumpikaan ei kiinnittänyt vähääkään huomiota ympäristöönsä, heitä kiinnosti vain toistensa läheisyys, aivan kuin olisivat koko ikänsä kaivanneet sitä suudelmaa. Jos he olisivat olleet elossa, he olisivat jo kauan sitten tukehtuneet kielet toistensa kurkuissa, kädet kaulojen ympärillä. Enää heidän intohimossaan ei ollut jälkeäkään hellyydestä, se oli vain väkivaltaista halua, joka purkautui kynsien uppotuessa kylmiin ihoihin, puremina kaulassa, yhteenpuristuneina raajoina. He toivat mieleen jonkun kaksipäisen hirviön siinä irvokkaassa syleilyssään. Sen jälkeen he vain katsoivat toisiaan pitkään silmiin liikuttuneina, Jaakko silmät suurina kuin lapsella, joka ei täysin ymmärtänyt mitä oli juuri tehnyt, Sini hymyillen, silmät rauhallisina ja päättäväisinä, haluavina, olemus hehkuen myönnytystä ja vilpittömyyttä rakkautta. Matti käänsi katseensa pois vaivaantuneena, tunsikin, ettei hänellä ollut oikeutta olla sivustaseuraajana siinä intiimissä hetkessä, jonka he jakoivat. Mies tiesi, ettei kuulunut siihen hetkeen ja se oli oikein. Irvokkaalla ja kauniilla tavalla se oli kaikin tavoin oikein. Matti tunsikin olonsa rauhalliseksi. Irrottauduttuaan lopultakin hyvin vastahakoisesti toisistaan, Jaakko katsoi Mattia hieman epätietoisena näköisenä. Matti käänsi katseensa takaisin ystäväänsä ja naurahti. ”Elä ny hyvä mies kato minuu tommosella hakattu koiranpentu-ilmeellä. Jos et oo huomannu likka on ollu kuollu jo aika monta vuotta enkä minä harrasta vainaita.” ”Enkä mie harrasta eläviä, joilla on huono huumorintaju.” Matti naurahti. ”Siinä kuulit. Likka tietää mitä tahtoo, hyväksy se ja pidä hyvänä. Ootte te kaiken tän jälkeen ansainnu toisenne, sitä ei varmasti voi kukaan kieltää. Toivottavasti teillä on miellyttävä ikuisuus yhdessä.” ”Varmasti onki”, Sini sanoi ja hymyili ilkeällä tavallaan. ”Mihin sinä ny?” Matti ohitti Jaakon, oli jo menossa pois rivistä. Jaakko tarttui Mattin ranteeseen, katsoi häneen tiukasti. Matti hymyili. ”Aattelin käyä tervehtään isäukkaa. Ei olla nähty pitkään aikaan.” Jaakko hymyili vaisusti. Mies ymmärsi häntä, tahtomattaankin. Jaakko ja Sini vaihtoivat paljonpuhuvan katseen, heidän kaikki vaistonsa kehottivat estämään Mattia, mutta kumpikin tajusivat, ettei siitä olisi mitään hyötyä. He näkivät Mattin ilmeestä, että miehen päätä ei pystynyt kääntämään, hän oli vakaasti päättänyt, että valheiden aika oli ohi. ”Oohan sit varovainen”, Jaakko sanoi vakavasti irrottaessaan vastahakoisesti otteensa Mattin ranteesta. ”Ainahan minä oon.” ”Tosta nyt voi olla monta mieltä.” 28. Luku Matti istui isänsä viereen ja katsoi miestä tutkivasti. Silmät olivat miehessä ainoa tunnistettava piirre. Noiden silmien häijyä katsetta Matti oli aina lapsena pelännyt. Nyt Matti ei kuitenkaan enää pelännyt niitä, ei tuntenut mitään ihmeellistä isänsä katsoessaan. ”Kato perkele, isäukko. Näytät paremmalta ko aikoihin.” Isä käänsi katseensa poikaansa ja katsoi tätä tyyliä. ”Enkö minä oo opettanu sinua oleen manaillematta, poika?” ”Oot kieltämättä, mutta tässä sitä näkee, ettei hakkaaminen oo välttämättä niin tehokas opetuskeino. Vai mitä luulet?” ”Halusin vaan opettaa sinulle kunnioitusta.” ”Ai niinkö tosiaan?”

No voin kertoa, et siinä epäonnistuit. En oo koskaan kunnioittanu sinuu, pelänny vaan.” Isä hymähti. ”En tienny muutakaan tapaa. Oma isäukkonni oli ihan samanlainen – tai vielä pahempi. Se on meillä veressä, poika.” ”Ei pidä paikkaansa, meissä kahessa ei oo mitään samaa.” ”On meissä yks asia”, isä sanoi ovelasti hymyillen. ”Ai mikä?” ”Me ollaan molemmat täällä. Mitä sinä oot tehny ko tänne päädyit?” ”Mitä tarkoitat?” ”Tiiät ihan tasan tarkkaan.” ”Leikitään, etten tiä. Valaise minuu.” Isä huokaisi turhautuneena. ”Kaikki pahimmat synnintekijäthän tänne päätty. Täytyykö mejän tosiaan käydä tää keskustelu?” ”Täytyy. Ja millaisista vakavista synneistä puhutaan?” ”Surmista, kidutuksista, raiskauksista ja lapsenmurhista pääasiassa. Joko ny kerrot mitä oot tehny?” ”Kerron ko sinäki oot kertonu.” ”Eiköhän se oo aika selvää?” ”Leikitään etten tiä. Haluun kuulla ne sanat.” Isä naurahti. ”Veikkaan että sinä oot kiduttanu jotakuta. Kuka se oli?” ”Minä esitän kysymykset, isäukko.” ”Nyt kuulostat tosiaan kiduttajalta.” ”Ja kärsimättömältä sellaselta. En odota enää kauaa, seuraavaks kokeilen kiduttajan taitojani sinuun.” Hetken päästä Matti toivoi, ettei olisi sanonut niitä sanoja. ”Sanna oli aina ollut erikoinen lapsi. Sinä et sitä varmaan enää muista hirveästi, tai sitten et vain huomannut koko asiaa. Mutta neljävuotiaanakaan hän ei vielä puhunut kunnolla. Hän oli kovin pienikasvuinen, vaikka söi kauhean paljon. Sairaanloinenkin hän oli, koko ajan kuumeessa tai ties missä taudissa. Jossain vaiheessa aloin epäillä, että hän oli vaihdokas. Kyllä sinä tiedät mitä se tarkoittaa, olethan kuullut juttuja, että pirut vaihtavat lapsia omiinsa. Tai maahiset. En äidillesi asiasta viitsinyt puhua, kun pelkäsin, että olin väärässä. Kävin siis omin päin tietäjän luona, mutta en tullut niistä neuvoista hullua hurskaammaksi. Piti kuulemma olla varmuus siitä kenen vaihdokas se on, että jotain voisi tehdä. Tietäjä käski tarkkailla Sannaa erityisesti silloin kun se oli yksin. Niinpä tein niin. Se oli todella outoa. Hän söi kaikenlaista kummallista kuten jauhoja sellaisenaan, tuhkaa, lattialla olevia ötököiden raatoja... Hän istui tulisijan lämpimässä tuhkassa ja naureskeli itsekseen - sellaista outoa, käheän hihittävää naurua. Jotenkin siinä istuessaan hän myös näytti erilaiselta. En osaa selittää sitä, mutta hän oli jotenkin tavallista rumempi, piirteet vääristyivät ja silmät pyörivät päässä. Menin taas tietäjän paikkeille ja hän sanoi, että se oli selvä tapaus. Että kyseessä oli ehdottomasti maahisten vaihdokas. Kysyin, mitä voin tehdä. Hän haki jostain kolme katajista sidottua vihtaa ja antoi ne minulle käteen. Minun oli määrä viedä tyttö metsään paikkaan jossa oli kolme kumpareta lähekkäin. Sitten minun oli määrä sytyttää vihdat tuleen yksi kerrallaan ja jokaisen kumpareen kohdalla hakata tyttöä eri vihdalla kunnes maahinen tulisi hakemaan omansa takaisin ja saisin oman lapseni takaisin. Kauhistuini tietysti ja sanoin, että en minä semmoista pysty tekemään. Tietäjä antoi minulle kuitenkin vihdat siltä varalta, että muuttaisin mieleni. Olin täysin vakuuttunut siitä, etten pysty siihen. Sitten katselin teidän leikkejänne, ja mietin miten vaihdokkaan läsnäolo vaikuttaisi sinun kasvuusi. Pitkään ajattelin asiaa, enkä saanut ajatuksilta rauhaa. Jossain vaiheessa huomasin myös mieltäväni sitä, miten pystyisin salaamaan asian sinulta ja äidiltäsi. En hetkeäkään ajatellut, että tietäjä voisi olla väärässä. Tiesin, että jotain oli tehtävä. Äitisiikin tuntui jotenkin tietävän, ettei Sannassa ollut kaikki hyvin – muistat varmaan kun hän sinä päivänä toivoi, että hiisi olisi hänet vienyt. Mutta eihän se niin helppoa ollut, tietenkään. Tiedät, mitä sinä päivänä tapahtui, joten en mene siihen enää. Te juoksite piiloon ja lähdimme kaikki etsimään häntä. Menin metsään ja jotenkin vaistomaisesti otin vihdat, vesiastian ja tulukset mukaani. En edes ajatellut tekeväni sitä. Hetken päästä näin vaihdokkaan. Hän kyyristeli piilossa pienen jyppäreen takana. Olin hänen takanaan, hän ei nähnyt minua. Tajusin, että hän oli tullut paikalle, jossa oli kolme erikokoista jyppäretta. Se tuntui aivan enteeltä. Aivan kuin hän olisi halunnut takaisin kotiin. Rohkaisin mieleni. Otin ensimmäisen vihdan esiin ja sytytin sen palamaan. Läimäytin sillä kerran häntä selkään. Hänen mekkonsa syttyi palamaan ja huusi niin hirveällä äänellä, että

meinasin jo lopettaa kesken. Mutta halusin lapseni takaisin. Vaihdokas yritti juosta karkuun, mutta ei päässyt kovin lujaa. Hän lyyhistyi seuraavalle jypäreelle. Hänen hiuksistaan oli puolet palanut ja selkä oli kirkkaanpunainen ja rakkulainen. Hän katsoi minua kyynelsilmin. Sammutin ensimmäisen vihdan vesiastiassa ja sytytin seuraavan. Uudenlainen päättäväisyys tuntui vallanneen minut. Hän huusi kahta kauheammin, kuin eläin toisella kerralla. Haistoin palavan lihan hajun ja luulin oksentavani. Tunsin kuitenkin, että minun täytyi tehdä työni loppuun. Jouduin kantamaan hänet kolmannelle jypyrälle kun olin sammuttanut seuraavan vihdan. Hän vain itki heikosti. Melkein koko selkä oli palanut pahoin ja ihmettelin, eivätkö maahiset tämän vertaa välitä lapsistaan. Tuntui kauhealta, mutta sytytin vielä kolmannen vihdan. En ole koskaan kuullut kenenkään kirkuvan sillä tavalla. Hänen ihonsa mustui, ja hän sai pahannäköisiä rakkuloita. Hänen vaatteensa paloivat kokonaan. Jossain vaiheessa hän vain lakkasi huutamasta. Ensin huuto muuttui heikoiksi nyhyksiksi, sitten hän ei enää äänellyt lainkaan. Lopulta vihta paloi loppuun ja seisoin siinä täydessä hiljaisuudessa palanut vihta kourassani. Vasta silloin tajusin, mitä olin tehnyt. Olin tappanut vaihdokkaan. Mietin saisinko nyt lainkaan omaa lastani takaisin. Kätkin vihdat ja lähdin nopeasti juoksemaan pois. Vaihdokas tuli takaisin Ihtiriekkona. Se sanoi minua isäksi ja itki aina vain. Aluksi se oli vaimeaa itkua, mutta pikkuhiljaa se muuttui kovemmaksi, vaativammaksi. Joskus se istui rintani päällä öisin ja pyysi vaatteita, kun kuulemma maan sisässä oli niin kylmä olla.” 29. Luku ”Sinä oot kyl yks perkeleen tekopyhä paskiainen”, Matti ärähti. Matti ei osannut odottaa järkyttyvänsä näin paljon siitä, että saisi tietää totuuden – jonka oli koko ajan sydämessään tiennyt. Hän huomasi vapisevansa ja puristi käsiään nyrkkiin kätkeäkseen niiden vapinan. Matti ei tiennyt vapisivatko kuolleiden kädet, mutta ei aikonut kokeilla sitä käytännössä. Matti tiesi, että nyt täytyi vain pysyä tyynenä ja häipyä mahdollisimman nopeasti. ”Elä manaa, myö ollaan kirkossa.” ”Ai joo, kiroilu onki tosiaan pahempaa ko oman lapsen polttaminen hengiltä. Olinpa tosiaan törkee.” Matti tunsu tutun tukehtumisen tunteen kurkussaan, käänsi katseensa pois isästään ja yritti huomaamattomasti saada henkensä taas kulkemaan. (Tämä oli ihan helvetin huono idea. Ja tämä on ihan helvetin huono tilanne panikointiin. Kokoa itsesi. Hengitä syvään ja... Tai ei sittenkään, mitä ikinä teetkin älä saatana ainakaan hengitä syvään!) ”Iva ei oo tarpeen. Eikä hän ollu minun lapsi. Hän oli vaihdokas.” Matti pakottautui nieleskelemään huomaamattomasti, piteli kättään suunsa edessä ja pakotti itsensä ajattelemaan selkeästi. (Jatka kiroilua. Se pitää hänet ärsyyntyneenä, ja kun hän keskittyy saarnaamaan siitä, hän ei ehkä huomaa...) ”Että oikein vaihdokas vai?” Matti murahti pakottaen äänensä tyyneksi, ”Et voi piru viekoon olla tosissas. Saanko kysyy, ootko ihan oikeesti niin perkeleen sekasin, et uskot tohon helvetin roskaan vai yritätkö vaan epätoivosesti puolustella ihteet?” ”Elähän rienaa. Ei se oo roskaa, se on totta. Tiiän vaan mitä minulle kerrottiin. Ja lopeta heti se manaaminen, me ollaan pyhällä maalla.” (Se toimii. Hän ei tajua mitään.) Matti jatkoi nieleskelyään ja tuijotti samaan aikaan isäänsä peittelemättömän halveksivasti. ”Lopeta sinä se helvetin saarnaaminen kiroilusta, ihte perkele tapoit oman tyttäres ja minun siskoni. En todellakaan tiiä mitä sanoa. Voi helvetti. Minä ko luulin, etten tänä iltana vois järkyttyä enää mistään.” Matti painoi kasvot käsiinsä. Paniikki alkoi taas ottaa valtaa, oksettava tunne levisi kaikkialle kehoon. Koko keho käski hengittämään syvään, kurkkua poltti tuskallisesti, mutta Matti pakottautui hengittämään pienin, vaivalloisin vedoin ja yritti koota ajatuksiaan. ”Oon pahoillani, sikäli ko asialla jotain merkitystä on.” ”Pahoillas? Ai oot pahoillas? No sehän muuttaaki perkele kaiken! Voin kertoa, ettei sillä oo pirun vertaa merkitystä! Elä puhu minulle enää mittään. En halua kuulla yhtään mittään. Sanna-parka. Voi helvetti.” Matti tajusi vain hämärästi, että oma ääni särähteli tukahdutetuista kyynelistä, hengitys kuului katkonaisena korvissa. Matista tuntui kuin olisi yrittänyt niellä teräviä jääpuikkoja

ja kyyneleet pyrkivät esiin, mutta hän räpytteli ne pois. (Kokoa itsesi. Hän on kuollut ja saanut rangaistuksensa.) Se ajatus rauhoitti hieman. Isä ei vieläkaan huomannut mitään, saarnasi taas jotain kiroilusta. Matti puri huomaamattomasti huultaan ja loi vihaisen katseen isäänsä. Vihaa oli helppo tuntea ja se auttoi paniikkiin. Matti pakotti äänensä mahdollisimman tylyksi, vilkuillen samalla Sinin ja Jaakon suuntaan. ”Kuka sinut surmas? Mietin vaan et voisit puristaa sen tyyppiä kiitokseksi jos hän on täällä.” ”Elä väitä ettet tiä. Näin ko puhuit äitees kanssa, hän varmasti kerto sinulle.” Matti tavoitti Sinin katseen, viestitti katseellaan että tarvitsi apua ja veti sormensa kurkkunsa lävitse niin huomaamattomasti kuin osasi. Sinin silmistä näki, että tyttö ymmärsi. Sini kääntyi puhumaan Jaakolle ja hetken he keskustelivat kiivaasti. Matti näki Jaakon ilmeestä, että tämä kirosi raskaasti. Matti nielaisi palan kurkustaan ja pakottaui jatkamaan keskustelua isänsä kanssa. ”Ai että piru nyli sinut korttipelin jälkeen, ko kirosit? En oikein usko siihen. Vaikka onhan se mieltäylentävä ajatus.” Isä naurahti. ”Ai niinkö hän sanoi?” ”Hän on aina tykänny nuotiotaruista, mutta minä haluaisin kerranki totuuden.” ”Käytä järkees, poika. Miks luulet, et hän on täällä?” Matti tuijotti isäänsä mitään ymmärtämättä. Sitten oivallus iski ja tahtomattaan häntä alkoi hymyilyttää. ”Et oo tosissas.” Matti purskahti nauruun. Se tuli täysin varoittamatta ja kun mies oli kerran nauramisensa aloittanut, se muuttui täysin hillittömäksi naurukohtaukseksi, jota ei kyennyt lopettamaan. Nauru kuulosti kammottavalta, mutta se helpotti paniikkioireita. ”En nää mitään nauramista siinä, että äitees nyli minut.” Matti tuijotti isänsä nyljetyä kasvoja ja nauroi kuin viimeistä päivää, koska ei tiennyt mitä muutakaan olisi enää tehnyt. Hän katsoi ohimennen Siniä ja Jaakkoa, jotka neuvottelivat kiivaasti ja vilkuilivat välillä Matin suuntaan epätoivoisesti. Matilla ei ollut aavistustakaan, kauanko aikaa oli kulunut, kaikki tuntui jotenkin sumuiselta. Isä tuijotti poikaansa tutkimattomalla ilmeellä. ”Sinun vuoros. Mitä sinä oot tehny? Miks sinä oot täällä?” Matti ei edes tajunnut että oli lakannut nauramasta. Pahin paniikki oli mennyt ohi siinä ohessa. Matti hymyili ivallisesti. ”Kiroilun takia. Johan myö todettiin, et se on synneistä pahin. Mitäpä lapsen tappaminen on sen rinnalla?” Pidä hänet vihaisena, oli Matin ainoa ajatus. Samassa Matti huomasi äitinsä astuvan näköpiiriinsä. 30. Luku Äiti hymyili herttaisesti tuijottaen entisen aviomiehensä ihottomiin kasvoihin. Nainen katsoi miestä syvälle silmiin lempeällä, avoimella katseella. Sini ja Jaakko seurasivat tilannetta helpottuneen näköisinä, vastentahtoista mielenkiintoa tuntien. ”Kultaseni, miten hauska nähdä sinuu”, äiti sanoi korostetun hilpeästi, siirappia tihkuvalla äänellä, mitä käytetään nuorina ja syvästi rakastuneina. Matti katsoi heitä, eikä voinut olla ihailematta tyyneyttä, ja rakastettavan asenteen taakse kätkeytyntä syvää halveksuntaa, jolla äiti kohtasi isän. Äiti sysäsi poikansa kauemmaksi huolimattomalla liikkeellä, ja muodosti huulillaan sanan ”häivy”. Matti ei kuitenkaan kyennyt liikahtamaan. Isä oli kiinnittänyt kaiken huomionsa entiseen vaimoonsa eikä olisi voinut olla enää enemmän hämmentynyt tästä keimailevasta hymystä joka naisen huulilla karehti. Mies oli odottanut kaikkea muuta paitsi tällaista reaktiota. Isä naurahti hermostuneesti. ”Mari, ymmärrän, että olet vihainen, mutta... -”, isä aloitti, mutta äiti ei antanut tämän jatkaa. ”Rakkaani, en kai minä ny tommosta asioista mielimurhaa pidä! Miten voisinkaan?” Äidin ääni oli lempeä ja silmät tuikkivat naurua ikään kuin isä olisi kertonut hyvänkin vitsin, ”Kukapa äiti suotta mielikarvastelis tyttärensä surmaa? Ootpas sinä lapsekas.” Äiti kikatti tyttömäisesti ja huitaisi kädellään ilmaa väheksyvästi. Aidosti lämmin hymy ei hetkeksikään väistynyt naisen huulilta, eikä silmissä näkynyt sen enempää vihaa kuin halveksuntaakaan. Isä tarkkaili äitiä hämmentyneenä, mitään ymmärtämättä. Vähitellen miehelle alkoi valjeta että nainen pilkkasi häntä, vieläpä varsin karkeasti. ”Mari, me ollaan samaa sukupolvea. Kyllähän sinäki varmasti ymmärrät, ettei hän ollu oikee tyttäres”, isä mutisi, nyt niin epätoivoisesti, että Matti ei voinut olla naurahtamatta, ”Oikeestaan sinun pitäis kiittää minuu.” ”Voi tietenkin minä sen annan myöten”,

äiti sanoi liioitellun iloisesti, silmät vilpittöminä, ”Kiitos kulta ko surmasit hänet – pelkkää riesaa hänestä oli muuteski. Mitäpä tuosta, rakkaani. Pikkujuttu. Harmi ettei enempää jälkikasvu siunaantunu. Ois ollu niin hienoa nähä sinun surmaavan enemmänki lapsias. Se on aina niin mieltäylentävää. Minä sitten rakastan sinun kasvatusmenetelmiäs.” Äiti kikatti taas tyttömäisesti. Muutaman sekunnin ajan naisen puhuessa silmissä välähti häijysti. Matti ehti juuri ja juuri huomata sen ennen kuin silmiin palasi lempeä, rakastava katse ja huulille sama herttainen hymy. Silmät leikkisinä äiti vei kätensä miehen nyljetylle poskelle hellällä, intiimillä eleellä. Isä perääntyi muutaman askeleen ja katsoi naista varuillaan. ”Mari, lopetetaanko tää leikki? Sinä kummiski nyljit minut, joten elä vedä tota rakastuneen vaimon roolias.” Äiti kohotti aavistuksen verran kulmiaan, raotti huuliaan hieman ja otti kasvoilleen viattoman ilmeen. ”Sehän oli vahinko, rakkaani”, äiti sanoi sellaiseen sävyyn kuin olisi polttanut vahingossa ruuan pohjaan ja nutristi huuliaan, ”Minä oon kummiski vaan maseva nainen, antauduin hetkeks tunteitteni vietäväks. Pelkkä väärinkäsitys. Niitä sattuu paremmissaki piireissä.” Matti joutui tosissaan tekemään töitä sen eteen, ettei olisi purskahtanut nauruun kuullessaan ne sanat. Hän ymmärsi sentään että se ei olisi nyt viisasta ja puri huultaan. (Että pitikin sattua tosiaan), Matti mietti. (Ei jumalauta mikään ihme, jos olen vähän kieroon kasvanut. Koko tämä perhe on kyllä täynnä mielipuolia.) Äiti hymyili keimailevasti, kosketti taas isän ihottomia kasvoja, tarttui niihin hellästi molemmilla käsillään. Muutta mutkitta ja täysin odottamatta äiti survaisi molemmat peukalonkyntensä miehen luomettomiin silmiin edelleen rakastettavasti hymyillen. Tyttömäisesti naurahtaen äiti yksinkertaisesti repi puhkaistut silmät irti kuopistaan, seurasi lievällä mielenkiinnolla käsi mietteliäästi poskellaan silmien valumista nyljetyille poskille hymyillen kuin lapsi. Isältä pääsi yllätynyt älähdys ja muutama kirosana. ”Elähän kulta manaa, myö ollaan pyhällä maalla. Sellasta se on rakkaani – rakkaus on sokea, niinko sanotaan”, äiti sanoi hilpeästi, heitti päänsä taaksepäin ja nauroi sydämellisesti. Äiti pyyhkäisi silmänesteeseen tahriintuneet sormensa huiviinsa ja kääntyi sitten pois päin miehestään, joka kirosi edelleen ja lähti sokeana ja törmäilevänä hortoilemaan jonnekin takariviin. Muutama vainaja väisti miestä ärtyneenä, mutta kukaan ei kiinnittänyt asiaan sen suurempaa huomiota. Eikä äitikään sitä enää nähnyt. Äiti kiinnitti nyt kaiken huomionsa Mattiin, joka tuijotti naista silmät suurina, kykenemättä sanomaan sanaakaan. Matti kohtasi Sinin ja Jaakon katseet, he näyttivät vähintäänkin yhtä typertyneiltä tilanteen saamasta käänteestä. ”Voit vetää henkeä”, äiti sanoi hiljaa pojalleen, ”Ja katoki että oot tästä eteenpäin kiltisti paikoillas etkä tee mitään typerää tai revin sinut ite kappaleiksi.” Matti nielaisi ja oli jo sanomassa nöyrästi ”kyllä äiti”, koska ei tiennyt mitä muutakaan olisi sanonut. Nekin sanat kuitenkin juuttuivat kurkkuun.